

is, dat wij weten, dat ons de vrucht daarvan toekomt, aangezien Hij het handschrift dat tegen ons was verscheurd heeft, dat Hij ons zoozeer volkomen voldoening voor onze zonden heeft verworven dat wij ons voor God Zijn Vader kunnen stellen, zoodat zelfs de dood niet meer strekt om ons kwaad te doen noch eenige schade. En hoewel wij nog vele dingen in ons waarnemen, die ons verbijsteren moeten, hoewel wij onze armoede en ellende voelen, moeten wij toch niet nalaten ons te beroemen in Hem, Die Zich zoo voor ons vernederd heeft, om ons met Zich te verhoogen.

En inderdaad, hoewel er van de zijde der menschen slechts enkel schande is geweest, zoolang Jezus Christus daar hing aan het kruis, toch heeft God reeds gewild, dat Hij toen door den mond van Pilatus Koning verklaard werd. En zoo moeten wij, hoewel het Koninkrijk van onzen Heere Jezus Christus bij de wereld geminacht wordt, toch niet nalaten het te houden als grondslag van al onzen roem, en weten dat, al worden wij onder Zijn geleide gesmaad, wij niettemin stof hebben om ons te verblijden. Want onze toestand zal altijd welgelukzalig zijn, omdat al de ellenden, beproevingen en smaadheden die wij verduren, voor God eerbaarder en kostbaarder zullen zijn dan al de scepters, al de praal en eerbewijzen, waaraan de menschen zijn overgegeven.

Zoo moeten wij dus komen tot onzen Heere Jezus Christus, en ons zoo houden aan Hem, dat wij verstaan wat de rijkdommen waard zijn die Hij ons aanbrengt; en bovenal, wanneer Hij ons leidt door Zijn Evangelie, laat ons dan al het gemak en gerief van deze wereld verwerpen, ja zelfs verfoeien, wanneer zij ons van den goeden weg zouden afkeeren. Kortom, dat onze Heere Jezus de eere verkrijge die Hij verdient en dat wij onzerzijds ook niet zijn als riet, dat met alle winden heen en weder bewogen wordt, maar, gefundeerd in Hem, God aanroepen, en dat in het leven en in den dood de overwinning ons gegeven is krachtens die waarin Hij reeds getriumfeerd heeft. En laten wij, terwijl wij nog hier beneden zijn, Hem die eere geven, nl. dat wij weten, dat het Hem toekomt ons te beschermen. En Hij zal het doen, wanneer wij waarlijk onze toevlucht bij Hem hebben; Hij zal het doen, zeg ik, niet op een gewone manier maar wonderbaarlijk. Want wanneer wij in de diepste diepte van den dood zullen neergestort zijn, is het Zijn werk ons er uit te trekken en ons te voeren in de hemelsche erfenis, dewelke ons voor zoo duren prijs verworven is.

Matth. 27:55-60

En aldaar waren vele vrouwen van verre aanschouwende, die Jezus gevolgd waren van Galilea om Hem te dienen; onder dewelke was Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jacobus en Joses, en de moeder der zonen van Zebedeüs.

En als het avond geworden was, kwam een rijk man van Arimathea, met name Jozef, die ook zelf een discipel van Jezus was; deze kwam tot Pilatus en begeerde het lichaam van Jezus. Toen beval Pilatus, dat hem het lichaam gegeven zou worden.

En Jozef het lichaam nemende, wond hetzelfde in een zuiver fijn lijnwaad, en legde het in zijn nieuw graf, hetwelk hij in eene steenrots uitgehouwen had; en eenen grooten steen tegen de deur des grafs gewenteld hebbende, ging hij weg¹⁾.

Wij hebben hierboven gezien, hoe onze Heere Jezus Christus de vrucht en de kracht Zijns doods betoond heeft aan dien armen roover, die heelemaal wel een verdoemde en verloren ziel scheen te zijn. Indien nu al degenen, die tevoren in het Evangelie onderwezen waren en er eenigen smaak in gehad hadden, zich hadden verwijderd bij het zien sterven van Gods Zoon, zou het lijken, dat de prediking des Evangelies ijdel en onnut was geweest. Voorts weten we ook, dat de apostelen verkoren waren tot dezen dienst, dat zij als 't ware de eerstelingen der Kerk zouden zijn. Men zou dus hebben kunnen denken, dat het een nutteloos ding was geweest met die verkiezing en dat zij tot zulk een ambt en staat waren verkoren. Daarom wordt ons hier meegedeeld, dat, hoewel de apostelen gevluht waren en daarin getoond hadden een lage lafheid, en Petrus zelfs onzen Heere

¹⁾ Calv. Opera, XLVI, 927—942.

Jezus verloochend had en zich als 't ware afgesneden had van alle hope der zaligheid, omdat hij verdiende als een verrot lid beschouwd te worden, toch God niet heeft toegelaten, dat de leer, die zij tevoren hadden ontvangen, werd uitgebluscht en heelemaal vernietigd.

Waar is, dat Mattheüs gewag maakt van de standvastigheid der vrouwen, eerder dan van die der mannen. En dat dient, opdat wij leeren zullen temeer de goedheid Gods groot te maken, Die Zijn kracht doet gelden in onze zwakheid. Dat is het ook, wat Paulus zegt, dat God het zwakke dezer wereld heeft uitverkoren, opdat zij die sterk meenen te zijn, het hoofd buigen en zich niet beroemen. Als hier over de mannen gesproken was en hun dapperheid en dat zij Jezus Christus gevolgd waren in den dood, zou men dat als een natuurlijke zaak opvatten. Maar wanneer de vrouwen door Gods Geest geleid worden en in haar meer onverschrokkenheid is dan in de mannen, nog wel degenen die verkoren waren om het Evangelie over heel de wereld bekend te maken, leeren wij daaruit verstaan, dat God gewerkt heeft en dat Hem de lof moet worden toegebracht.

Nu wordt met nadruk gezegd, dat deze vrouwen onzen Heere Jezus waren gevolgd, Hem dienst bewijzende, hetgeen strekt om te beter de begeerte te doen zien, welke zij hadden om in het Evangelie toe te nemen. Want het vroeg veel, dat zij haar huizen verlieten om heren derwaarts te trekken, en dat met groote moeite en zelfs onder smaad. Want wij weten, in welke omstandigheid onze Heere Jezus Christus geweest is, zolang Hij op de wereld verkeerd heeft. Hij zegt, dat de vossen nog holen hebben en de vogeltjes nog gelegenheid vinden om nesten te maken, maar dat Hij geen plaats heeft om Zijn hoofd neer te leggen. Anderzijds zien wij, dat deze vrouwen middelen hadden om Hem rustig en zonder moeite te onderhouden. Wanneer zij dan ook zoo heen en weer trekken zonder onderdak te kunnen vinden dan met groote moeite, zij honger en dorst moeten doorstaan, zij aan veel spot zijn onderworpen, men haar verjaagt en overal lastig valt, en zij komen dat alles te boven en dragen het met geduld, kunnen wij gemakkelijk gissen, hoe God haar heeft bekrachtigd. Nog met Zijn sterven openbaren zij de hoop die zij gehad hebben in onzen Heere Jezus Christus. Want verbijsterd als zij waren, konden zij, als zij hadden gemeend dat het gedaan was met onzen Heere, meteen achten, dat Hij haar bedrogen had. Want Hij had haar gesproken over het Koninkrijk Gods dat door Zijn optreden moest worden hersteld; Hij had haar gesproken over het

volmaakte geluk en over de zaligheid, welke Hij moest teweegbrengen. En waar is dat alles nu? Wij zien dus, hoe deze arme vrouwen, hoe ontsteld zij ook geweest zijn en hoe verlegen zij ook hebben kunnen worden, omdat zij niet wisten wat het worden zou met onzen Heere Jezus, niettemin vastgehouden worden door Zijn gezag; en daarom bewerkt Hij, dat zij ten slotte kunnen weten en beoordeelen, dat Hij haar niets tevergeefs beloofd had. Zij hebben dus gewacht op de belofte der opstanding, hoewel zij naar menschelijk oordeel juist omgekeerd konden denken. En intusschen zien wij, dat haar geloof oefening ontvangen heeft, opdat wij niet bovenmate verontrust worden, als het schijnbaar lijkt, dat wij van God verlaten zijn en al de beloften des Evangelies als teniet gedaan zijn, maar dat wij desniettemin moeten volharden. Want deze vrouwen getuigen tegen ons, en dat tot onze ernstige veroordeeling, als wij in zulke aanvechtingen bezwijken. Zouden we een strengere beproeving willen dan die, welke zij ondergaan hebben? Toch zijn zij overwinnaars gebleven, nl. door het geloof.

Alzoo laten wij ons dan wapenen, wanneer wij gewaarschuwd worden tegen aanvallen welke Satan tegen ons onderneemt, opdat wij tevoren bekrachtigd worden en toonen, dat wij zóó steunen op de kracht van onzen Heere Jezus Christus, dat, al merken wij niet oogenblikkelijk de vervulling van hetgeen ons gezegd wordt, wij toch niet laten in Hem te rusten en Hem deze eer en eerbied te bewijzen, dat Hij Zich aan het einde getrouw zal betoonen. En wij hebben noodig zoo tot den einde toe beproefd te worden. Want anders zouden wij te zeer verweekelijken, en zelfs zou ons geloof verflauwen, of wel zouden wij een aardisch paradijs verzinnen, en onze gedachten zouden zich niet zoo hoog kunnen verheffen, dat wij deze wereld verzaakten. Gelijk wij dat duidelijk kunnen zien aan de moeder van Johannes en Jakobus. Wij weten, dat zij vroeger door zulk een eerezucht was gedreven, dat zij gewild had dat onze Heere op Zijn koninklijken troon Zich gezet had en er slechts praal en pracht was geweest, en dat haar beide zonen dan als 't ware twee stadhouders van onzen Heere geweest waren. Beveel, Heere, zoo zegt zij, dat de een van mijne zonen zit aan Uw rechter- en de ander aan Uw linkerhand. Daar ziet gij een dwaze vrouw, die slechts roem in haar hoofd heeft en een aardische overwinning voor haar kinderen zou willen zien. Maar nu ziet gij haar in een andere en heel verschillende leerschool; want zij ziet onzen Heere Jezus hangen aan het kruis, in zulk een schande en smaad, dat iedereen Hem tegen

is en Hij daar zelfs is als een door God vervloekte. Zoo zien wij, dat, wanneer wij geleid worden in zulk een ontsteltenis dat onze geest verbaasd is van schrik en angst, God ons in dien weg ontdoet van alle aardsche genegenheden, opdat niets ons verhindere, dat wij ten hemel opgeheven worden en tot het geestelijk leven waarnaar wij moeten zuchten. En wij kunnen het niet doen, tenzij wij gereinigd worden van alles wat ons hier beneden vasthoudt. Dat is het in hoofdzaak, wat wij, in betrekking tot deze vrouwen, hebben te onthouden.

Echter wil dit niet zeggen, dat er ook geen mannen geweest zijn; maar de bedoeling des Geestes is geweest, ons hier zulk een voorbeeld voor oogen te houden, dat wij zullen weten, hoe het God is, Die door de kracht Zijns Heiligen Geestes deze vrouwen geleid heeft en Zijn kracht en Zijn genade heeft willen openbaren, waar Hij, naar het oordeel der wereld zoo zwakke instrumenten verloor. Iets dergelijks zien we ook aan Nicodemus en aan Jozef. Weliswaar spreken Mattheüs, Markus en Lukas slechts over Jozef, die naar Pilatus gegaan is, en Nicodemus heeft moed gevat, toen hij zag, dat hij zulk een geleider had. Nicodemus was ongetwijfeld een leeraar van grooten naam, en Jozef een rijk man en van stand, ja zelfs raadsheer, maar gaan wij intusschen na, of in hen zulk een ijver geweest is dat zij zich om den wille van onzen Heere Jezus blootstelden aan den dood en zelfs bij Zijn leven hun huis hebben verlaten om Hem te volgen — heelemaal niet. Maar wanneer het aan Jezus' dood toekomt, drijft God hen voort en spoort hen, meer dan menschen zouden kunnen denken, aan.

Wij zien dus, dat God hier een vreemde en wonderlijke verandering heeft gewrocht, wanneer Hij deze stoutmoedigheid aan Jozef en Nicodemus gegeven heeft, dat zij de woede van heel het volk niet gevreesd hebben, toen zij onzen Heere Jezus zijn komen begraven. Tevoren was Nicodemus bij nacht gekomen, vreezend voor het merk der schande; nu begraaft hij onzen Heere Jezus, zelfs wanneer Hij tot het uiterste gekomen is. Zoo moet God hem dus nieuwen moed gegeven hebben, want hij zou zich verborgen hebben en geen duisternis zou hem, gezien zijn schuchterheid en lafheid, donker genoeg geweest zijn, als God deze zonde niet in hem had gebeterd. Kortom, wij zien, hoe de dood van onzen Heere winst gebracht heeft en dat Hij reeds toen de genadegaven Zijns Heiligen Geestes uitgebreid heeft over deze arme lieden, die toonen nooit voor hun geloof te hebben durven uitkomen. Nu spreken zij niet alleen met hun mond, maar

hun daden bewijzen, dat zij liever voor verfoeilijk bij de wereld worden gehouden en intusschen discipelen zijn van Jezus Christus, dan te verliezen wat zij verkregen hadden, nl. de zaligheid om niet, die hun was aangeboden.

En daarom ook wordt gezegd, dat Jozef verwachtte het Koninkrijk Gods. Door dat woord wordt uitgedrukt, dat wij vreemd zijn van God en uitgebannen uit Zijn Koninkrijk, totdat Hij ons tot Zich vergadert om Zijn volk te zijn. Wij zien dus, hoe ellendig de toestand der menschen is, totdat onze Heere Jezus hen tot Zich heeft geroepen om hen toe te wijden aan Zijn Vader. En als wij van die weldaad gescheiden blijven, wee en schande over ons! Nu was het toen een groote deugd het Koninkrijk Gods te verwachten, omdat de Joden ervan vervreemd waren en de aanleidingen daartoe, naar de wereld, talrijk waren. Want de profeten hadden uitgesproken, dat, wanneer het volk uit Babel was teruggekeerd, God zóó hun Verlosser zou zijn, dat er een koninkrijk zou komen, bloeiend in alle waardigheid; dat de tempel in grooter glorie dan ooit zou worden herbouwd, dat men dan zich verlustigen zou in alle goed, en dat het een gelukkig leven zijn zou, dat allen rust zouden hebben en dat er van niets anders sprake zou zijn dan zich in God te verblijden en Zijn Naam te zegenen en Hem lof toe te brengen. Dat hadden de profeten beloofd.

Maar wat is de toestand des volks? Zij worden opgegeten en hard behandeld door hun bureu, men prikkelt hen en valt hen lastig; soms is er zoo'n tyrannie, dat het onschuldig bloed vergoten wordt door heel de stad, het Wetboek wordt verbrand en men verbiedt er ook maar één keer in te lezen op straffe des doods; er worden zoo groote wreedheden bedreven, dat het schrikkelijk was. De tempel is vol bezoedeling. Wat is er van het huis Davids geworden? Het is heelemaal afgesneden en de toestand gaat van kwaad tot erger. Zoo moeten wij ons dus niet verbazen, als onder een zoo dom en aan zijn begeerten en lusten overgegeven volk er heel weinigen zijn geweest, die de ware religie vasthielden en den moed niet hadden verloren. Wij zien dan ook, dat het getal dergenen die geduldig verdroegen en sterk in het geloof waren, heel klein en heel schaarsch is geweest. Het wordt gezegd van Simeon en van Anna de profetes, het wordt van Jozef gezegd. Maar hoe? Onder een zoo groote menigte, onder de Joden in een zoo bevolkt land, wijst ons de Heilige Geest er vier of vijf aan als een heel ongewoon iets, en geeft getuigenis dat zij het Koninkrijk Gods ver-

wachtten; maar dat strekt, opdat wij leeren mogen, wanneer alles in verwarring en in een wanhopigen toestand zal verkeeren, onzen blik op God gevestigd te hebben. En aangezien Zijn waarheid onfeilbaar en onveranderlijk is, moeten wij standvastig blijven tot het einde en al de onrust, ergernissen en verwarringen der wereld overwinnen, en al zuchtende toch niet nalaten, dáárnaar te staan, waartoe onze Heere ons roept, nl. geduldig te verwachten, dat Zijn Koninkrijk onder ons wordt opgericht. En het zij ons onderwijl genoeg het onderpand te hebben dat Hij ons geeft in Zijn Heiligen Geest, door Denwelken Hij betuigt de aanneming uit vrije genade, waarin Hij ons heeft doen deelen. Wanneer God verklaart, dat Hij ons houdt en rekest voor Zijn kinderen en dat is ingegrift in onze harten door Zijnen Heiligen Geest, wanneer wij dagelijks hebben de leer des Evangelies die weerklinkt en weergalmt in onze ooren, laten wij dan versterkt worden in het geloof en niet bezwijken, ook al zijn de zaken zoo verward, dat men het zich niet erger kan voorstellen. Dat is het in het kort, wat we van dit Schriftwoord hebben te onthouden.

Nu moet men ook letten op hetgeen Johannes verhaalt, nl. dat men, voordat onze Heere Jezus van het kruis is afgenomen, Hem de zijde doorboord heeft, om te zien of Hij reeds den geest had gegeven. Want men heeft bij Hem den dood niet zooals bij de beide roovers verhaast, maar ziende, dat Hij reeds scheen gestorven te zijn, is men dat met een lansstoot gaan onderzoeken, en toen heeft men gemerkt dat Hij gestorven was, en daarmee hebben de gerechtsdienaren genoeg genomen. Nu is het waar, dat dit, wanneer het getuigenis der Wet er niet naast gelegd werd, ons een weinig koud zou lijken. Maar Johannes heeft ons bewijs willen leveren, dat onze Heere Jezus het ware Paaschlam was, omdat Hij door de Voorzienigheid en verwonderlijken Raad Gods voor alle breking bewaard is. Want er staat in Exodus 12, dat men het paaschlam eten zou, maar dat de beenderen daarvan niet zouden gebroken worden maar alle heel zouden blijven. Waaraan is het toe te schrijven, dat Jezus' beenderen niet gebroken zijn? Want het was algemeen gebruik, zooals wij weten. Men heeft Hem niet willen sparen, en zelfs heeft men Hem een plaats gegeven midden tusschen de roovers, opdat Hij voor de meest afschuwelijke zou worden gehouden, en beschouwd worden als de voornaamste onder de boosdoeners en misdadigers. Wij zien dan, dat God hier gewerkt heeft, als Hij de handen der gerechtsdienaren weerhouden heeft, en zelfs gewild heeft dat Zijn Zoon

stierf, juist om gevrijwaard te blijven, en opdat wij een duidelijk teeken zouden hebben, dat in Hem de waarheid van deze schaduw des Ouden Testaments moest vervuld worden. Zoo moeten wij het dus zien, dat de Zoon Gods gevrijwaard is voor elke breking Zijner beenderen, opdat wij Hem houden voor ons Paaschlam, dat ons moet vrijwaren tegen den toorn Gods, wanneer wij met Zijn bloed gemerkt zijn.

Want daar moeten wij komen, dat, als Hij ons Pascha is, wij dan ook besprengd moeten worden met Zijn bloed; want zonder dat, baat het ons in geen enkel opzicht dat het vergoten is. Maar wanneer wij het aannemen met Zijn offerande en wij zoeken daar ook de vergeving onzer zonden, wetend dat, zolang Hij ons niet gereinigt en gewasschen heeft, wij vol zijn van bezoedeling — dan worden wij besprengd met Zijn bloed, met deze besprenging, welke in onze zielen geschiedt door den Heiligen Geest; dan worden wij gereinigt en God neemt ons aan als Zijn volk, en wij worden verzekerd, hoewel Zijn toorn en Zijn wraak over heel de wereld is, dat Hij ons toch aanziet in ontfermen en ons rekest tot Zijn kinderen. Dat is het dan, wat we hebben te onthouden van dit Schriftwoord, als er staat, dat de beenderen van onzen Heere Jezus Christus niet zijn stukgeslagen noch gebroken, opdat wij zouden weten, dat, hetgeen door de afschaduwing in de Wet was uitgesproken, in Zijn persoon bewaarheid is.

Intusschen wordt ook gezegd, dat water en bloed uit Zijn zijde zijn gekomen, en hij die het gezien heeft, er getuigenis van gegeven heeft. Wanneer wij zien, dat alzoo het water en het bloed naar buiten zijn getreden, moeten wij ons herinneren, dat Hij ons onze reiniging aanbrengt en de betaling ter uitwissching onzer zonden door Zijn offerande, gelijk Johannes ervan spreekt in zijn Algemeenen Zending-brief. Het is waar, dat het bloed met den dood zal kunnen stollen, zooals dat natuurlijkerwijs gaat, en dat met het bloed het water zal kunnen komen, d.w.z. het meer doorzichtige, omdat de kleur van het bloed en het meer dikke er aan onttrokken is. Maar Johannes heeft verklaard, dat, al moge dit zoo zijn, God ons heeft willen toonen, waartoe de dood van Zijn Zoon strekt, nl. allereerst, dat Hij door de uitgieting van het bloed met ons verzoend is, zooals er staat, dat geen vergeving der zonden geschiedt zonder bloedstorting. Want daarom zijn van het begin der wereld af offeranden gebracht. God heeft wel uitgesproken, dat Hij aan alle arme zon-

daren, die hun hoop op Hem stelden, barmhartig zou zijn; maar Hij heeft gewild, dat de offeranden er bij kwamen, alsof Hij zeggen wilde, dat de vergeving der zonden wel, voorzover de menschen betreft, om niet zou zijn, wijl zij niets van het hunne konden bijbrengen, maar dat er een Middelaar zou zijn om te betalen. Zoo is dus het bloed, dat gevloeid is uit de zijde van onzen Heere Jezus Christus, ons een bewijs, dat het offer hetwelk Hij gebracht heeft, de betaling is voor al onze ongerechtigheden, zoodat wij daarvan voor God bevrijd zijn. Weliswaar moeten wij ons altijd schuldig voelen, om ons te verootmoedigen en om ons te brengen tot waar berouw en ons allen hoogmoed te benemen. Maar al is dit zoo, toch worden wij verzekerd, dat God ons ontslagen rekent en vrijgesproken in den naam van Zijn Zoon, wanneer wij komen om onze zonden en overtredingen te erkennen. En waarom? Omdat het offer van Zijn dood genoegzaam is om de herinnering aan al onze overtredingen uit te wisschen. En dan is er het water, dat reiniging aanbrengt. Laten wij dan, opdat wij gewasschen worden van al onze zonden, verstaan, dat onze Heere Jezus gewild heeft, dat het water uit Zijn zijde uitgegaan is, om te doen weten, dat het waarlijk onze zuiverheid is, en dat wij geen ander middel, om ons te wasschen van al onze bezoedelingen, moeten zoeken. Ziet dan, hoe Hij gekomen is door water en door bloed, en in dien weg hebben wij volkomen zaligheid in Hem en moeten geen omwegen her- en derwaarts maken, om van den een of anderen kant geholpen te worden.

Ja zelfs zullen wij, wanneer wij nauwkeuriger toezien, een goede gelijkenis opmerken tusschen het bloed en het water dat uit de zijde van onzen Heere Jezus Christus gekomen is, en de Sacramenten der Kerk waarin wij bewijs hebben en merkteeken van hetgeen door Zijn dood teweeggebracht is. Want, nadat Hij doorstaan had wat tot onze zaligheid noodig was en volkomen voldaan had aan God Zijn Vader en ons geheiligd had en een volkomen gerechtigheid voor ons verworven had, heeft Hij gewild, dat dit alles ons betuigd zou worden door de twee Sacramenten die Hij ingesteld heeft. Ik zeg twee, want meer zijn er niet door Zijn woord ingesteld, nl. de Doop en het Avondmaal. Al de rest is slechts lichtzinnige verbeelding, die voortgekomen is uit de brutaliteit en roekeloosheid der menschen.

Ziet dan, dat onze Heere Jezus Christus de kracht van Zijn dood en lijden openbaart zoowel in den Doop als in het Heilig Avondmaal. Want in den Doop hebben we getuigenis, dat Hij ons zóó gewasschen en gereinigd heeft van al onze onreinheden, dat God ons in

genade aanneemt, alsof wij zuiver en rein voor Hem kwamen. Wel moeten wij weten, dat het doopwater zelf die werking niet heeft. Wat zal een vergankelijk element vermogen tot de wassching en reiniging onzer zielen? Maar het is, omdat het water uit de zijde van onzen Heere Jezus Christus uitgegaan is. Gaan wij dan tot Hem Die voor ons gekruisigd is, wanneer wij zullen willen dat de Doop ons nuttig is, wanneer wij de vrucht ervan zullen willen merken; richte ons geloof zich op onzen Heere Jezus Christus, Die wil dat wij alle stukken onzer zaligheid in Hem zoeken, zonder af te dwalen of her- en derwaarts af te buigen. En dan hebben wij in het Heilig Avondmaal een getuigenis, dat Jezus Christus onze spijs is: onder het brood biedt Hij ons Zijn lichaam, onder den wijn Zijn bloed. Dat is dus alle volkomenheid van zaligheid, wanneer wij aldus worden gereinigd, en dat God ons aanneemt als hadden wij enkel oprechtheid en gerechtigheid in ons; en dat wij alzoo de vrijspraak ontvangen bij Hem om niet meer schuldig te zijn, wijl onze Heere Jezus Christus volkomen voor ons heeft voldaan. Zoo moeten wij dus winst doen met de Sacramenten, ons geloof heelemaal richtend op onzen Heere Jezus Christus en ons niet keerend tot eenig scep-sel. Zoo ook moeten wij bevestigd worden in hetgeen geschied is met den dood en het lijden van onzen Heere Jezus, en dat dagelijks de herinnering daaraan bij ons vernieuwd worde, wanneer God ons voor oogen houdt hoeveel dat gekost heeft, dat uit de zijde van onzen Heere Jezus Christus bloed en water kwam.

Dit is het alzoo in hoofdzaak, wat we hebben te onthouden in verband met wat gezegd wordt, dat de zijde van onzen Heere Jezus Christus is doorstoken. En dat wij vooral ook in dit woord, wanneer gezegd wordt, dat de Schrift is vervuld geworden, verstaan, wat hierboven meer in den breede gezegd is, dat alles bestuurd is door den verborgen Raad Gods. Hoewel de gerechtsdienaren niet wisten wat zij deden, toch heeft God in werking en uitvoering gesteld, wat Hij zoowel door Mozes als door Zijn profeet Zacharia had uitgesproken. Wij hebben reeds het getuigenis uit Exodus nagegaan; Johannes voegt er nog dat van den profeet Zacharia bij: Zij zullen zien Dengene Dien zij doorstoken hebben. Weliswaar gebruikt God daar een beeldspraak, want Hij bestraft de verachters van Zijn Woord, die in alle weerspanningheid en boosheid verhard waren. Welnu, zegt Hij, zij meenen, dat zij den oorlog aandoen aan de menschen die Mijn Woord prediken, en dat zij hen daardoor zullen kunnen verhinderen.

Maar het is tegen Mij, dat zij strijden, en wanneer zij Mijn Woord zoo verachten en verwerpen, is het alsof zij Mij met vuistslagen wonden; ook zullen zij Hem zien Dien zij doorstoken hebben. Maar dat is in waarheid vervuld in den persoon van onzen Heere Jezus Christus, want in Zijn menschelijk lichaam is Hij zelf doorstoken geworden. Zoo zien wij, dat Hij geopenbaard is als de levende God, Die van alle tijden af gesproken had door de profeten, omdat in Zijn persoon alles wat voorzegd was gezien wordt.

Nu staat er verder, dat Jozef, na van Pilatus verkregen te hebben dat het lichaam van Jezus Christus werd afgenomen van het kruis en hem werd gegeven om het te begraven, een zuiver lijklaken heeft gehad en ook welriekende zalven heeft gekocht (zelfs voor een groote som, zooals bij Johannes blijkt) van myrrhe en aloë, en dat hij Hem heeft begraven in een nieuw graf dat hij voor zichzelf had laten maken, hetwelk in een steenrots was uitgehouwen. In deze begrafenis begon onze Heere Jezus reeds de vrucht van Zijn dood te toonen, nl. dat Hij weldra moest komen in de heerlijkheid Zijner opstanding; en God heeft dat meteen willen openbaren. Zoo zien wij hier dan nog een onfeilbaar getuigenis, opdat wij bij zooveel schande als waarvan wij in deze geschiedenis lezen, welke ons zou kunnen verontrusten en ons geloof doen wankelen, toch mogen opmerken, dat God altijd voor Zijn eenigen Zoon als Hoofd der Kerk en Zijn Geliefde zorg heeft gedragen; niet alleen opdat wij op Hem konden hopen, maar tevens zouden verwachten, naardien wij leden Zijns lichaams zijn, dat Gods vaderlijke zorg zich even goed over ons zal uitbreiden en over een iegelijk van hen die op Hem hopen.

Intusschen zou men kunnen vragen, waarom onze Heere Jezus Christus op zoo kostbare wijze heeft willen begraven worden. Want het schijnt wel, dat het overtollige dingen waren, zoo'n onkosten te maken, van aloë en van myrrhe en dergelijke dingen. En inderdaad, wat beteekent het voor een overledene, dat hij noch gewasschen wordt noch gezalfd en dat men voor hem niet zoo'n statie maakt? Het kon dus schijnen, dat dit niet was overeenkomstig de leer van het Evangelie, waar wordt gezegd, dat wij ten jongsten dage opstaan zullen door de onwaardeerbare kracht van onzen God. Zoo schijnt het wel, dat al dergelijke praal moet worden verworpen en aan de vergetelheid prijsgegeven. Bijgevolg zou men kunnen oordeelen, dat Jozef een dwaze devotie heeft verricht, die eerder de hoop op de opstanding zou verduisteren.

Maar wij moeten er op letten, dat de Joden dergelijke ceremoniën

gehad hebben, totdat onze Heere Jezus Christus vervuld heeft alles wat tot onze zaligheid vereischt werd. En de begrafenis is vóór dien tijd geweest als de offeranden en wasschingen en de kandelaars in den tempel en al dergelijke dingen. Want dat volk moest, omdat het onkundig was, op de manier van kleine kinderen worden opgevoed. Weliswaar is over heel de wereld de begrafenis voor heilig gehouden, en God heeft gewild, dat dat ingegraveerd werd in het hart der menschen, zelfs der heidenen, opdat er geen verontschuldiging zou zijn, dat de menschen zoo verdierlijkten, dat zij geen hoop meer hadden op een beter leven. De heidenen hebben er misbruik van gemaakt, maar al zij dit zoo, het zal hun ten jongsten dage verweten worden, dat zij bizondere aandacht hebben besteed aan het begraven der dooden, zoodat er geen zoo barbaarsche natie geweest is, die niet altijd daarop grooten prijs gesteld heeft. Zij hebben niet geweten waarom, niet meer dan zij van hun offeranden verstonden, maar het is genoegzaam geweest tot hun veroordeeling, wanneer zij zich verwijderd hebben van de waarheid Gods, en dit getuigenis, dat Hij hun gaf om hen te trekken tot het geloof in het hemelleven, hebben bedorven. Hoe dat ook zij, de begrafenis op zichzelf is altijd als een spiegel geweest van de opstanding; want men heeft de lichamen voor een tijd in de aarde als in bewaring neergelegd. Als er geen opstanding was, zou men ze evengoed kunnen wegwerpen, om door honden en wilde dieren te worden opgegeten. Maar men heeft ze eerbaar begraven om te toonen, dat zij geen einde namen, hoewel zij tot ontbinding overgingen. De Joden bizonder hebben eenige ceremoniën gehad. Weliswaar gingen de Egyptenaren daar nog in velerlei opzicht boven uit, maar het was slechts lawaai om grooten rouw te maken, om te klagen en zich de haren uit te rukken. De Egyptenaren hebben dat dus gehad, maar de duivel heeft hen betooverd, zoodat zij alle orde bedierven. Wat de Joden betreft, bij wie de begrafenis in gebruik was, daar diende het om hen te bevestigen in het geloof in de opstanding.

Zoo heeft, volgens hetgeen ik begonnen ben te zeggen, onze Heere Jezus Christus op Oudtestamentische wijze willen begraven worden, omdat Hij nog niet al onze zaligheid in betrekking tot de opstanding volbracht had. Weliswaar is het voorhangsel des tempels met Zijn sterven gescheurd, en daarin heeft God getoond dat het einde er was en de vervulling van alle dingen en dat de afbeeldingen en schaduwen der Wet niet meer voortduurden. Maar intusschen was dat nog niet aan de wereld gebleken en er was niemand die in

staat was te begrijpen, dat in Jezus Christus al de zinnebeelden der Wet een einde hadden genomen. Daarom dus heeft Hij nog willen begraven worden. Maar genoeg. Nu wij dan weten, dat in de opstanding van Jezus Christus ons het leven is verworven, zóó dat wij rechtstreeks ons naar Hem moeten uitstrekken, zoeken wij dan geen andere middelen om ons te leiden dan die, welke Hij ons heeft aangewezen. Wij hebben reeds gezegd, dat Hij ons twee Sacramenten verordend heeft om ons tot volkomen bevestiging te dienen. Als de wijze van begraven, welke de Joden in acht hebben genomen, voor ons noodig was, zou Jezus Christus zonder twijfel hebben gewild, dat zij duurzaam in Zijn kerk bleef. Maar wij moeten ons niet bij deze aardsche en kinderlijke beginselen ophouden. Het is ons dus genoeg, een eenvoudige manier van begraven te hebben, waarbij wij weg laten die welriekende zalven, welke ons afschaduwden de opstanding, die geopenbaard is in onzen Heere Jezus Christus. En daarom zullen wij slechts bewerken dat wij van Hem afdwalen, als wij nog een zoodanige en zoo laagstaande onderwijzing willen hebben. Want wij weten wat Paulus zegt, dat als ons leven boven is, wij dat in geloof en geest moeten zoeken en verbonden moeten zijn met onzen Heere Jezus Christus; dat wij ons uitstrekken naar Hem, dat wij in niets ingewikkeld worden hetwelk ons zal kunnen aftrekken of belemmeren of vertragen, en dat wij vereenigd mogen worden met Hem als ons Hoofd, aangezien gezegd wordt dat Zijn lichaam de Tempel Gods was. Dat is het dan in hoofdzaak, wat wij in verband met de begrafenis hebben te onthouden.

Intusschen is er ook dit nog, dat Hij gelegd is in een nieuw graf, wat geenszins gebeurd is zonder een bijzondere voorzienigheid Gods, want Hij kon evengoed gelegd zijn in een graf, dat van overlang gebruikt was. Ook Jozef van Arimathea had zijn voorvaderen, en gaarne had men in zulke rijke en vermogende huizen een gemeenschappelijk graf. Maar God heeft er anders in voorzien, en gewild dat onze Heere Jezus gelegd werd in een nieuw graf, waar nooit iemand in geweest was. Want het wat ook niet zonder oorzaak, dat Hij genoemd wordt de Eersteling der opstanding en de Eerstgeborene uit de dooden.

Men zou intusschen kunnen zeggen, dat velen zijn gestorven en het leven deelachtig gemaakt vóór onzen Heere Jezus Christus. Lazarus was opgewekt. En wij weten ook, dat Henoeh en Elia weggenomen zijn, zonder op natuurlijke wijze te sterven, en opgenomen zijn in onverderfelijk leven. Maar dat alles is afhankelijk van de

opstanding van onzen Heere Jezus Christus. Hem moeten wij dus houden voor de Eersteling. In de Wet werden de vruchten van een jaar aan God gewijd en geheiligd, wanneer men slechts een handvol koren en een tros druiven op het altaar bracht. Wanneer dat dan Gode werd aangeboden, was het een algemeene wijding van al de vruchten des jaars. Ook wanneer de eerstgeborenen aan God werden gewijd, was dat om uit te drukken de heiligheid van het geslacht Israëls en dat God het aannam tot Zijn erfdeel, hetwelk Hij aan Zich had gehouden, als 't ware Zich tevreden stellend met dat volk, zooals een man zich tevreden zal stellen met zijn vaderlijk erfdeel. Zoo ook, wanneer wij gaan naar onzen Heere Jezus Christus, moeten wij verstaan, dat in Zijn persoon wij allen zijn gewijd en geofferd, opdat Zijn dood ons heden het leven geve en de dood niet meer als tevoren doodelijk zij. Dit hebben we dus op te merken in verband met het nieuwe graf, nl. dat de begrafenis van onzen Heere Jezus Christus ons moet leiden naar Zijn opstanding.

Intusschen laat ons op onszelf toezien. Want hoewel alles wat ons geloof moet dienen, vervuld is in den persoon van Gods Zoon; hoewel wij er een getuigenis van hebben dat ons genoegzaam moet zijn, toch zijn wij in onze grovigheid en zwakheid er nog ver van af om te komen bij onzen Heere Jezus Christus. Dat daarom een ieder van ons, met erkentenis zijner zonden, zich uitstrekke naar hetgeen genezing kan brengen en dat wij den moed niet verliezen. Wij zien, wat Nicodemus en Jozef gedaan hebben. Nu hebben wij op twee dingen tot ons voorbeeld te letten. Het eerste is, dat zij nog niet wel onderricht zijn inzake de vrucht van den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus. Er is dus onkunde, en hun geloof is nog heel klein. Het andere is, dat zij niettemin in zulk een benauwden toestand tegen alle verzoeken gestreden hebben, onzen Heere Jezus Christus in Zijn dood zijn gaan zoeken om Hem in het graf te leggen, betuigende dat zij hoopten op de zalige opstanding en daarnaar verlangden. Overmits het dan zoo is, verhindere, wanneer wij zwakheid in ons merken, dat ons niet om moed te grijpen. Weliswaar zijn wij zwak, en God zou ons kunnen verwerpen, wanneer Hij ons in strengheid zou behandelen. Maar wanneer wij onze tekortkomingen gevoelen, laat ons weten, dat Hij onze begeerte, hoewel zij onvolmaakt moge zijn, zal aannemen.

En voorts voor het tegenwoordige, aangezien onze Heere Jezus opgewekt is in heerlijkheid, al moeten wij hier nog veel armoede en ellende doormaken en lijkt het ,dat Hij dagelijks gekruisigd wordt

in Zijn leden, gelijk in der waarheid de boozen, zooveel aan hen ligt, Hem kruisigen, zoo mogen wij deswege niet bezwijken, wetende dat wij niet kunnen teleurgesteld worden in hetgeen ons in de leer des Evangelies beloofd wordt; en, hoewel wij door vele verdrinkingen moeten heengaan, zoo moeten wij toch altijd zien op ons Hoofd. Jozef en Nicodemus hadden niet het voorrecht, dat wij heden hebben, nl. te aanschouwen de kracht van Gods Geest, welke bewezen is in de opstanding van onzen Heere Jezus Christus, en toch is deswege hun geloof niet geheel verstorven.

Wijl dan nu onze Heere Jezus ons tot Zich roept en met luider stem ons verklaart dat Hij ten hemel gevaren is, om ons allen tezamen daarheen te vergaderen, zoo moeten wij standvastig volharden met Hem te zoeken en te volgen, en dat het ons geen kwaad kan doen te sterven met Hem om Zijner heerlijkheid deelachtig te worden. Nu vermaant Paulus ons, gelijkvormig te worden aan Jezus Christus, niet alleen in Zijn dood maar ook in Zijn begrafenis. Want er zijn sommigen, die tevreden zouden zijn voor een oogenblik met onzen Heere Jezus te sterven, maar op den langen duur vervelen zij zich. En daarom heb ik gezegd, dat wij niet slechts voor één keer moeten sterven, maar wij moeten geduldig verdragen begraven te worden tot het einde toe. Ik noem sterven, wanneer God wil dat wij aldus voor Zijnen Naam lijden; want ook al worden wij niet oogenblikkelijk naar den brandstapel gesleept noch door de wereld veroordeeld, toch staat het zoo, dat, wanneer wij verdrukt worden, dit reeds een soort sterven is, dat wij geduldig moeten verdragen. Maar omdat wij niet zoo spoedig vernederd zijn, is het noodig, dat wij op den langen duur gekastijd worden, en dan moeten wij stand houden en in lijdzaamheid volharden. Want daar de duivel niet ophoudt altijd te beramen waarmee hij ons kan aftrekken en verleiden, zoo moeten wij al den tijd onzes levens niet ophouden tegen hem te strijden. En hoewel onze toestand hard is en moeilijk, moeten wij wachten, tot de tijd gekomen is, dat God ons tot Zich roept; en dat wij nooit moede worden belijdenis te doen van ons geloof, en daarin Nicodemus navolgen; echter niet in zijn beschroomdheid. Wanneer hij vroeger bij den Heere Jezus Christus gekomen is, had hij zich verscholen en waagde het niet zich als een echt discipel te openbaren, maar wanneer hij gekomen is om Jezus te begraven, heeft hij verklaard en betuigd, dat hij behoorde tot het getal en het gezelschap der geloovigen. Aangezien het dan zoo is, laat ons hem heden in dergelijke standvastigheid navolgen.

En hoewel onze Heere Jezus Christus met de leer Zijns Evangelies door de wereld gehaat wordt, ja men Hem verfoeit, zoo moeten wij niet nalaten Hem aan te hangen. En zelfs moeten wij verstaan dat het immer al onze rijkdom en ons vergenoegen zal zijn, wanneer God onzen dienst aannemen zal; en dat wij zullen weten, als het noodig is dat wij 't in deze wereld moeilijk hebben wijl onze Heere Jezus alzo gekomen is tot de glorie Zijner verrijzenis, dat dit geenszins is om van ons gescheiden te worden, maar opdat Hij ons ter geschikter tijd tot Zich vergaderen zal.

Voorts moeten wij ons niet verbazen, dat onze Heere Jezus opgewekt is ten derden dage, want er was wel reden, dat Hij eenig privilege had boven de gewone orde der Kerk. En daarin is ook vervuld, wat staat in Psalm 16: Gij zult niet toelaten, dat Uw Heilige verderving zie. Het lichaam van onzen Heere Jezus Christus moest dus onverderfelijk blijven tot den derden dag; maar het heeft zijn bepaalden en door den Raad Gods Zijns Vaders bestemden termijn gehad. Wij onzerzijds hebben geen vastgestelden termijn dan den jongsten dag. En zoo willen wij dan wachten, tot wij geleden hebben zooveel als God zal behagen, en tenslotte zullen we gewaarworden, dat Hij ter geschikter tijd wegen zal vinden om ons weer op te richten, nadat wij geheel teniet gegaan zullen zijn. Gelijk ook Paulus ons daartoe opwekt, wanneer hij zegt, dat Jezus Christus de Eersteling is, hetgeen dienen moet om dezen vurigen ijver te vertragen, waardoor wij somtijds maar al te zeer meegevoerd worden. Want wij zouden willen vliegen zonder vleugels, en zijn verdrietig wanneer God ons in deze wereld laat en ons niet oogenblikkelijk opneemt in den hemel. Wij zouden er heengevoerd willen worden in een vurigen wagen als Elia; kortom wij zouden onze triomfen willen vieren, voor gestreden te hebben. Welnu, om aan zulk een begeerte en aan deze dwaze verlangens weerstand te bieden, zegt Paulus, dat Jezus Christus de Eersteling is en dat wij er genoeg mee moeten nemen, dat wij in Zijn dood een zeker onderpand der opstanding hebben. En aangezien Hij gezeten is aan de rechterhand Gods Zijns Vaders, alle heerschappij uitoefenend boven en beneden, hoewel Zijn Majesteit nog niet geopenbaard is en ons leven in Hem verborgen moet zijn en wij daar zijn als arme overledenen, en lijkt het, dat wij, levend in deze wereld, als arme verloren lieden zijn — toch niettemin betaamt het ons dit alles te lijden, totdat onze Heere Jezus komt; want dan zal ons leven geopenbaard worden in Hem, nl. ter bekwamer tijd.

Ziet dan, wat we hebben waar te nemen in verband met de begrafenis van onzen Heere Jezus Christus, totdat wij komen tot het overige, waarin zal worden aangetoond, dat Hij niet alleen voor al onze zonden voldaan heeft, maar ook, de overwinning verkregen hebbende, ons volkomen gerechtigheid heeft verworven, waardoor wij heden Gode welgevallig zijn om toegang tot Hem te hebben en Zijnen Naam aan te roepen. En in dit vertrouwen willen wij ons nederbuigen voor Zijn heilige Majesteit, Hem biddend dat Hij ons allen in genade aanneme, dat wij, hoe arm en ellendig wij ook zijn, niet nalaten onze toevlucht te hebben bij Zijn barmhartigheid. En hoewel wij van dag tot dag Zijn toorn tegen ons inroepen en met recht verdienen door Hem verworpen te worden, toch moeten wij niettemin verwachten, dat Hij ons toont de vrucht en de kracht van den dood en het lijden, dat Zijn eenige Zoon heeft doorstaan, waardoor wij verzoend zijn, en dat wij niet twijfelen dat Hij ons altijd Vader is, nl. wanneer Hij ons de genade zal bewijzen, dat wij ons jegens Hem als rechte kinderen openbaren. En dat wij dit daadwerkelijk bewijzen, zoodat wij niets vragen dan heelemaal de Zijnen te zijn, dewijl Hij ons ook voor zoo duren prijs verworven heeft en wij met recht heelemaal tot Zijn dienst moeten vernieuwd worden. En overmits wij zoo zwak zijn, dat wij ons niet van het honderdste part van onzen plicht zullen weten te kwijten, ook al werkt Hij in ons door Zijnen Heiligen Geest, omdat altijd de zwakheden onzes vleesches zooveel weerspanningheid en strijd meebrengen dat wij ons slechts voortslepen in plaats van te marcheeren, zooals het zou behooren — zoo behage het Hem ons van dat alles te ontdoen, en dat wij met Hem vereenigd mogen worden.

INHOUD

WOORD VOORAF	5
GEBEDEN	9
PREEKEN OVER DE PROFETIE VAN CHRISTUS	
betreffende Zijn dood en lijden, ontleend aan Jesaja	13
Jesaja 52 : 13—53 : 1	15
Jesaja 53 : 1—4	30
Jesaja 53 : 4—6	46
Jesaja 53 : 7—8	63
Jesaja 53 : 9—10	78
Jesaja 53 : 11	93
Jesaja 53 : 12	109
PREEKEN OVER HET LIJDEN VAN ONZEN HEERE	
JEZUS CHRISTUS	125
Matth. 26 : 36—39	127
Matth. 26 : 40—50	142
Matth. 26 : 51—66	157
Matth. 26 : 67—27 : 11	173
Matth. 27 : 11—26	189
Matth. 27 : 27—44	205
Matth. 27 : 45—54	219
Matth. 27 : 55—60	235